

Nro 6.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

*Költ Bét s b e n Juliusnak 19-dik napján 1793.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Párisban naponként mind jobban jobban öregbedik a' nyúghatatlanság és zürzavar, mellynek kiváltképen való oka az eleségnek szüksége, és felettébb való drágasága. — Juniusnak 26-ik napján egy szappannal meg terhelt hajót akart a' sokaság erőszakosan el venni, és vagy szokott árron ki osztogatni, vagy pedig, ha annak tulajdonosa arra nem állana, fel prédálni. Fülébe menvén e' dolog a' fő polgár-mesternek, hat előjáró személyekkel egyetemben a' zenebonának helyére ment, és édesgető szavai által le tsendesít.

tette a' zenebonálkodó községet. Az ő javaslására azt végezték a' városnak előjárói, hogy az illetén történetekben dobok veretessenek, melyeknek hallására minden Fr. közönséges társaságot, constitutziót, szabadságot, és egyenlőséget szerető lakosok fegyvert fogjanak, és ha a' szükség 's környül állások kívánándják, erőszakkal verjék vissza az erőszakot.

Már most egygy szálnyit sem lehet *Charielnek*, a' ki az első N. Gyűlésnek tagja vala, de most gondolkozásának módját meg változtatván, a' Royalisták mellé állott, és Lózere nevű osztályban nagy zürzavart indított, fogságba lett eséséről kételkednünk. Tulajdon árendánsai által adattatott a' patriótáknak kezeikbe, másként lehetetlen lett volna őket hálóba keríteni.

Biron Generál, a' ki a' Rojalisták ellen küldetett Fr. seregeknek fő kórmányozójává tétetett, azt írta múlt hólnapnak végén a' N. Gyűlésnek *Niortomból*, felső Pictaviumnak egy szép kereskedő városából, hogy ő a' Fr. köz társaságnak ellenségeit, az úgy nevezett keresztény sereget *Boufseau* mellett meg támadta, 200 embert közzülök le vágott, és 40 el fogott. Az ellen panaszolódik, hogy a' kórmánya alatt lévő katonák sem hadi előjáróiknak, sem néki nem akarnak engedelmeskedni, és így erős fenyték alatt nem lévén, gyakorta a' leg jobb szerentsét is el rontják.

Wimpfen Generál *Dümurier* nyomdokát kezdi követni, és világosan ki mondotta, hogy, hanemha a' N. Gyűlés vissza vonándja Májusnak 31 dik napján tett végzéseit, 60 ezer fegyveres emberrel fogna Páris városa ellen menni, és a' nemzetnek képviselőit, mint valóságos tyrannusokat meg zabolázní. Ahozképest vádoló decretumot hozott ellene a' N. Gyűlés, és minden polgári és hadi hivatalosoknak meg tiltotta, hogy nékie ne engedelmeskedjenek.

Más Ország vidékeiről is kedvetlen hír jutott a' N. képviselőinek füleikbe. Nevezetesen *Angersből* avagy *Andegaviumból*, mellyet a' Royalisták immár el foglaltanak. Többször parasztokból állanak, kiknek sem mundurjok, sem zsóldjok nincsen, a' mit meg esznek és isznak, csak az az övék; még is úgy viaskodnak, mint az oroszok, és a' mint a' közönséges hír fut, keményen meg esküdtenek egymás közt, hogy mind addig le nem teszik fegyvereiket, valameddig XVII *Lajos* a' királyi székbe bé nem ültetik. Csak nem minden hazájokban maradott nemes Frantziák közikbe adják magokat, és a' hol által mennek, el üzik a' polgári hitet le tett papokat, 's olyanakat állítanak helyekre, a' kik a' királyhoz mutatott hűségek miatt kéntelenek vóltak hazájokból ki vándorolni. Ennekfelette minden tömlötzre hányattattakat szabadon botsátonak, a' patriótákat pedig, a' hol csak elől 's utól érik, minden irgalom nélkül meg ölik. Illyen gyümölcstököt szokott a' nemzetek között támadott revolutió teremni.

Az új Fr. constitutióznak el végeztetése közönséges örömet szerzett Páris városának lakosai-ban. Seregenként mentenek a' N. Gyűlés palotájához, és egynéhány ízben ezt kiáltották: *Éllyen a' közönséges társaság! Éllyen a' hegy!* — (Ezen a' Jacokinusokat értik, a' kik leg inkább sürgették a' constitutióznak végbe vitetését). — Nemcsak a' férfiak, hanem még az asszonyok is részeseülni kívántak ezen örömben, és cokárdát függesztvén fejkötőik mellé, 's dárdákat vévén kezeikbe, tsuportonként mentenek a' N. Gyűlés eleibe, és azt mondtak magok felől, hogy ők nem mentenek a' Fr. köz társaság meg maradása mellett való hit le tételre, hanem annak meg ígérésére, hogy ők a' közönséges társaságnak egyfelségét, fel oszthatatlanságát, szabattságát, és egyenlőségét, kélszek vérekkal is védelmezni. Ennekfelette azt kívánták a' N. Gyűléstől, hogy

ök is részesei lehessenek azon követtségnek, mely a' nemzet képviselőinek tiszteletére, és a' szeren-
tsélsen végbe vitetett constitutionnak meg haladá-
sára fogna a' nép által küldettetni.

Pache, Páris városának fő polgár - mestere, igen hathatós levelet küldött Fr. Orizágnak azon Osztályaihoz, mellyek fegyverrel akarnak Páris városa ellen menni. Ezen levélben azon mes-
terkedik, hogy a' N. Gyűlésnek múlt Májusnak utolsó napján hozott végzesét, mellynek ereje mellett néhány osztályoknak képviselői meg fo-
gattatván tömlötzre vettek, meg igazítsa, és az a' miatt támadott bizodalmatlanságot még zöld fűvében meg fojthassa. A' többi közt ilyen ki-
fejezéssel él levelében: mondjátok meg miért a-
kartok ide jöni? Vallyátok meg igazán, mit ki-
vántok? Úgyé constitutiót? Hiszen mi is azt akar-
juk, azt kívánnyuk, és éppen annak el éreséért támadtunk fel, a' nemzet hatalmának meg sér-
tettetésén indúltunk fel.

Mintegy 30 tikkellyből áll ez a' második Frantzia constitutió, mellyben minden elől fordúlt tárgy igen rövideden ugyan, de fontosan vannak elől adatva. A' Fr. köz társaságnak idegen nem-
zetek iránt való gondolkozásának módja, négy tikkellybe vagyon bé foglalva. Az első tikkelly ez: A' Fr. nemzet minden szabad népeknek ter-
mészetes frigyese. — 2-dik tikkelly: Semmi ide-
gen nemzet igazgatásának formájába nem akar-
ja magát elegyíteni, hanem azt sem szenvedí,
hogy mások az ő igazgatásoknak formájába ele-
gyítsék magokat. — 3-dik tikk. Minden szabad-
tság miatt hazájokból ki űzetett idegeneknek,
menedék helyet enged magánál, de meg tagadja
azt a' tyrannusoktól. — 4-dik tikk. Soha sem
fog határaiban lévő ellenségeivel békelséget sze-
rezni. Ezen utolsó tikkellynek ellene mondott
Mercier nevű tagja a' N. Gyűlésnek. A' Fran-
tziák *úgymond*, mellze vagynak még azoktól a'

Rómaiaktól, a' kik győzedelmi szekereik után kötötték a' királyokat. A' Rómaiak mint győzedelmes nemzet, úgy beszéllettek, hát mi frigyet kötöttünk é a' győzedelemmel? *Nem, nem, fel szólt egygy valaki, nem a' győzedelemmel, hanem az halállal kötöttünk frigyet.* Ezen szók közönséges meg elégedést indítottak a' jelen lévőkben, és helyben hagyatott az említett tzikkelly.

Corszikából igen szomorú hir érkezett Párisba. Annak lakosai tsak nem mindnyájan le hányták nyakokról a' Frantzia jármot, és *Paoly* Generált tették magok között Generalissimussá. — A' *Corszikánusoknak* négy ötöd része a' mint mondatik, meg is esküdött immár hivségére.

A' Márs Piatzáról.

Bétsben, és talán másutt is olly rendkívül való hévség vagyon néhány napoktól fogvást, a' minémüre régtől fogva nem emlékeznek a' lakosok. De még is sokkal nagyobb hévségnek kell lenni *Valenciennesben*, *Condében* és *Moguntziában*, holott nemtsak e' világnak tüzes golyóbisa a' nap, hanem a' zápor módjára repülő golyóbisok, gránátok és bombák is hevesitik a' levegő eget. Ide járúl az ostromoltatott lakosoknak szüntelen való félelmek és rettegések, mellyek hideg verejtéket ütnek ki haláltól borzadó testeiken. Két elementum, avagy éltető állat ellen kelletik a' szegény lakosoknak küzködni, u. m. a' tűz és víz ellen. Felölről tűz, alólról víz hadakozik ellenek. *Koburg* hertzeg éppen úgy bánik az ágyú golyóbisoktól való félelem miatt pintzékben rejtett Valenciennesi lakosokkal, mint a' föld lyukaiba méllyen bé bújt ürgékkal, sok helyen vizet botsátott bé a' városba, melly a' házak alatt lévő pintzékbe bé férkezvén, ki mosta az azokba rejtett felénk asszonyokat és gyermekeket. Még is semmi emberi érzékenységet nem mutat a' várnak fő kórmányozója *Ferrand* Generál, ki-

nek hivatalyától lett meg folytatását meg tá-
folyák a' későbbi közönséges levelek. Ő az a'
meg átkodott Jacobinus, a' ki a' lakosok és őri-
ző katonák közt támadható zenebonának el tá-
voztatására, egygy rakásra zárta a' veszedelem
közt szüntelen nyögő és jajgató afszonyokat és
gyermekeket. — Ő az, a' ki a' várnak harma-
dik és utolsó fel kérettetésére azt felelte, hogy
*mind addig, mig hüvelyében lévő hegyes törét az
ágyú golyóbis el nem olvasztja, és a' lakosok a'
házaknak köveivel egyetemben porrá nem tétetnek,
fel nem fogja a' várost adni. Sőt a' mi több, azt
is hozzá tette, hogy azt, a' ki ennekutánna illye-
tén postasággal hozzá ménend, akárminémü tiszt-
ben 's hivatalban legyen az, minden irgalom nél-
kül fel akasztattya 's a. t.* — Illyenképen erő-
szakra fog menni a' dolog, és a' mint halljuk,
a' Cseh Országi granatérosság vagyon az erősza-
kos meg vételre ki rendeltetve, ha tsak máské-
pen nem fordul a' dolog. — *Custine* Generál,
hogy *Valenciennest* fel öldozhassa a' kemény os-
trom alól, a' közönséges levelek szerént, 12
ezer embert küldött Flandriának napnyúgoti ré-
sze felé, kétség kívül olly fel tétellel, hogy az
által oda vonnya *Koburg* hertzegnek figyelmetes-
séget, és erejének egyg részét.

Condé várának fő kórmányozója alkuba ere-
dett immár a' *Wärtembergi* hertzeggel, 's fegy-
ver szünést kívánt és nyert is magának, a' melly
idő alatt a' *capitulátiónak*, az az, a' vár alku ál-
tal lejendő fel adattatásának pontyai el is készül-
tenek. Hanem mivel azt kívánta, hogy néki idő
engedtetne azoknak *Custine* Generálhoz, és a'
Párisi N. Gyűléshez való küldettetésekre, félbe
szakadott az alkuvás, és mint annakelőtte, úgy
mostan is dörögnek ellene az ágyúk, repülnek
a' tüzes golyóbisok.

Valenciennes ostromoltatásának folytatásáról
következendő tódósítás érkezett *Koburg* hertzeg-

nek *Herini* kvártélyából a' Bétsi udvari Hadi Cantzelláriához: Juliusnak első napját meg előző éjjel a' harmadik paralellához vivő sántz utak készitettének el, a' következett napon a' paralella 377 ölnire vitetett elő, és az el készült ágyúrontó batériákba is bé vonattattak az ágyúk. — Éjjel nappal keményen lövöldözött munkásainkra a' várbeli ellenség mind nagyobb, mind apróbb fegyverből. Ez idő alatt 2 emberünk lövetett agyon, 22 sebesített meg. Az ágyúrontó batériákon ki szegezett ágyúink meg némitották az ellenségnek ágyúit, e' mellett nagyon meg károsították bástyaikat. Gróf *Ferraris*, a' kire biztattott a' *Valenciennesi* várnak ostromlása, fellebb ditsiri Gr. *Künigle* és *Svirtnik* pattantyús kapitányoknak, nem külömben *Hafzlinger* bombardiros, az az, tüzes gránátokat és bombákat hányó seregbeli al-hadnagynak fáradhatatlan munkáságokat, és alkalmas vóltokat, a' kik mind hárman nagy haszonnal igazgatták ostromló tüzeinket.

Juliusnak 2 és 3 napjain szorgalmatoosan folytattott a' harmadik paralella sántzának ásatása mintegy 273 ölnire. Az ellenség szünetlenül tüzelt a' várból, de seregeink sem maradtak adósokká, sűrűen repültek ellenek az első és második paralella sántzokban fekvő ágyúinknak golyóbisai. Kiváltképen sok kárt okoztak nekik ágyúrontó battériánkból szállongó bombáink és gránátaink, úgy hogy, egynéhány házak ismét porrá tétettek a' városban. E' két nap 4 emberünk lövetett agyon, és 25 kapott sebet. *Kraff* Ingenieur fő hadnagynak bal karján egy kis golyóbis ment keresztül.

Juniusnak 3 napját követett éjjel, a' midőn mind nagy, mind apróbb fegyverből keményen lövöldözött az ellenség, 7 embereink vesztették életüket, 43 kaptanak sebet. Az utólsóbbak között vólt *Callenberg* gyalog regementéből való

hadnagy *Dvornitzky*, kinek jobb lába szarát öszve morsolta az ágyú golyóbis.

Juliusnak 4 napját meg előzőtt éjjel tovább ásattatott a' harmadik paralella sántz, a' midőn *B. Splényi Gábor* regementebeli hadnagy *Abelli*, és *Hain Wallis Mihály* regementéből, rendkívül való szorgalmatosságot mutattanak a' sántz ásóknak únszolásában, és a' szüntelen lövöldöző ellenségnek meg akadályoztatásokban. Ezen éjjel, és az ezt követett napon, mellyen keményen ágyúztak seregeink ellen a' Frantziák, hét emberünk veszett el, 36 kapott sebet. Ezeken kívül *Callenberg* regementebeli kapitánynak *Nieu-landnak* válla tsontyán egy kis golyóbis ment keresztül, *Gr. Wartensleben* regementebeli hadnagynak *B. Wesselényinek* pedig mind a' két lábát öszve törte az ágyú golyóbis.

Moguntzia városának környül állásai éppen olly veszedelmesek, mint *Valenciennesnek* és *Condének*. Az ott fekvő Fr. őrizetnek is gyakorta heves napjai és éjtzakái vagynak, az ő zsirjaikat is gyakran olvasztya az Austriai és Prusiai égygyesült seregeknek tüze, kiváltképen minekutánna a' *Zahlbachi* és *Kostheimi* földi váraiktól és sántzaiktól meg fosztattanak volna. A' Frankfurthból érkezett tudósítások szerént, *Juliusnak* 6 napját meg előzőtt éjjel foglalták el az égygyesült ostromló seregek a' *Zahlbachi* Frantzia sántzot, és az abban feküdt Frantziákat mind egy láb big le vagdalták. Más nap 5000 főből álló ellenség ment ugyan a' gyözedelmesek ellen, és el is vette a' nevezett sántzot, de két napnál tovább nem maradhatott annak birtokában, újobban el foglalták azt a' Prusiusok.

A' *Kostheimi* Fr. sántzoknak el vétetésekről illyetén jelentés küldetett az udvari Hadi Cantzelláriához. *Juliusnak* 7-dik napján estéli 9 órakor minden *Main* vagy *Moenus* vizén innen táborozó seregeknek meg parantsoltatott, hogy magokat készen tartsák. Azután egy órával, u. m. éjjeli 10 órakor néhány lángoló golyóbisok, grá-

uátok és haubitzák küldettettek a' *Kostheimi* kápolnához. Valamint az oda küldetett, úgy a' *Moguntzián* túl táborozó seregek is el kezdték az ágyúzást, és olly rettentő tüzet csináltak, mintha ég, föld, pokol, és e' világnak minden elementumai öszve omlottanak volna. A' Frankfurti házaknak ablakai is reszkettének az ágyúnak harsogása miatt. Az ágyú mendörgés alatt három részre omlottanak fel az ostromlásra ki állított seregek. Három batalion Prussus gyalogság a' közép pontot foglalta el. Két batalion Szász katoná a' bal szárnyán ment a' *Moenus* vizén alá felé. Két batalion Haffzus jobb szárnyára tartott, és úgy intézték Kasszel 's Kostheim között való útokat, hogy minden részről körül kerithessék az ellenséget. Egyszeribe vissza üzték a' Fr. külső örállókat, és mind két rész keményen tüzelt egymásra. Három órákig tartó viaskodások után, diadalmat vettek a' német seregek, fegyveres kézzel foglalták el a' falut, és az ott lévő Frantzia sántzokat, holott 4 ágyú és 200 Frantziák fogattattanak el, és azon fedett útat, mellyet az ellenség Kasszeltől fogva Kostheimig készített, el rontották. Mind a' két rész vitézi módon viselte magát, mint a' meg búsult oroszlánok úgy védelmezték magokat a' Frantziák; melly miatt mind két részről sokan hullottanak el. A' viaskodás közben két ló lövettetett ki Haffzus Obester *Fuchs* alól. Egygy Prussus huszár meg lehető nyereséget kapott egygy vetés közzé rejtezett, és sebeiben meg holt Fr. tiztől, kinél egygy arany órát, és 20 louis d'ort, az az, 180 forint kész pénzt talált. A' fogságba esett 200 főből álló Frantziáság más nap Frankfurtumba küldetett.

A' *Kostheimi* tsatában, a' mint egygy *Hánau*-ból érkezett levélből olvassuk, 400 emberre megyen a' Frantziáknak veszteségek, a' rabságba és sebbe esteken kívül. A' német seregek közzül 80 ember holt meg, a' sebbe estek között 7 tizt vagy on. Egygy *Schultz* nevü áts vólt kalauzok,

a' ki a' falunak el vételekor maga is el vesztette életét.

A' Luxenburgi tartományból, nevezetessen *Arlonból*, vissza tért Frantziáság, még mostan is *Sarlouis* vidékén táborozik. Minden regementből egy compánia ment Frantzia Országba a' Rojalisták ellen. Magok is vallást tesznek mostan a' Frantziák, hogy minap *Arlon* mellett 4000 embert vesztettének el, kik között 3 Obester és 100 más hadi tisztek vóltanak. Kiváltképen való módon sajnállyák egygy ottan tsak nem egészlen agyon lövetett karabélyos regementeket. Se lovok, se eleségek nintsen elegendő. A' melly parasztnak két lova vagyon, égyyiket erőszakosan is el veszik tőlle. Gabonájából is tsak annyit hagynak néki, a' mennyi háza népének élelmére elegendő, a' többbit tábori magazinumokra horgyák.

A' mint Alsó-Palatinátusnak városából *Germershejmből* jött levelekből olvassuk, naponként nagyon szaporodik a' Landau vidékén táborozó Frantziáknak számok. Juliusnak 4 napján a' nevezett városban vólt Gr. *Wurmser* Generál, és *Kospoth* Generállal égygyütt meg vizsgálta a' Cs. K. tábornak minémüségét. Este azt a' parantsolatot adta ki, hogy minden városon kívül lévő kertek, kerítések, és múlató házak rontassanak el. Mind ezekből azt a' következtést húzták ki a' lakosok, hogy azon vidéken nem sokára véres tsata fogna esni. A' Landaui vidéken táborozó Cs. K. seregekhez tsaknem mindennap újabb seregek érkeznek. Ide érkeze nem régiben a' *Wurmser* szabad seregének egygy része is, melly többnire Török Ország határain született és nevedett emberekből áll, a' kik semmiféle veszedelemtől félni nem tudnak. Tsupán tekéntetekkel is rémülést okoznak másokban. Tekéntetekhez hasonló öltözetek és fegyverek, mellyeknek tsak szemlésére is meg borzad a' gyenge szívű ember.

Bruchsalból, a' Spirai Püspöknek lakó városából azt a' hirt vettük, hogy e' mostan folyó hólnapnak 4-ik napján 80 ezer Frantzia szállott a' Gersheimi és Billikumi tetőkön, Landauhoz két mélföldnire, táborba, a' Cs. K. seregekkel által ellenbe, és hogy ezek azóltától fogvást éjjel nappal fegyverben állanak. Kétség kívül vagy Moguntziát akarják az ostrom alól fel óldozni, vagy ha azt, az égyyesült seregek el foglalnák, *Landaut* védeimezni. Juliusnak 6-ik napján hofszas és kemény ágyúzás vólt *Germerheim* vidékén. Estére meg szünt, hanem más napon ismét el kezdődött a' nagy és apró fegyverből való lövöldözés, és a' mint *Altdorfból* a' Strasburgi püspökségnek égygyik falujából repült hir belzélte, véres tsata történt a' Cs. K. és Fr. seregek között. Az utólsobbak keménnyen készítik *Rohrbach* és *Herzheim* vidékén a' sántzokat. A' sántzásoknak el üzettetésekre ki küldetett *Michalovich* szabad seregéből 4 ember lövetett agyon. Juliusnak 7-dik napján Moguntziának szabadítására három colonnében masirozni akaró Frantziákat, 1 divisió hufzárokkal, 1 divisió dragonyosokkal, Gr. *Gyulay* gyalog regementének 1 batalionnyával és 2 ágyúval szerentséssen vissza kergette Generál *Kospoth*.

Elegyes Tudósítások.

Gaston Generál, az úgy nevezett Fr. Rojalistáknak, avagy királyt kívánóknak fő kórmányozója, Langvedocziának *Foix* nevű városában ennekelötte 50 esztendővel született e' világra. Termetére nézve alaton, tömött ember, közönséges tekintetű, hogyha fel indul, a' szemei is tűzben forognak. Első ifjúságában a' pattantyús seregnél szólgált, a' honnan 1764 esztendőben, az úgy nevezett *Piemonti* regementhez tétetett által mint tizt. Eleitől fogva fáradhatatlan vólt a' hadi mesterségnek meg tanulásában, és gyakorlásában. — 1766-dik esztendőben második — 1774 ben pedig első adjutanságra emeltetett, melly

hivatalyát úgy viselte, hogy a' leg nagyobb irigység sem találhatott volna ő benne hibát. — 1780-dik esztendőben fő Strázsa mesterséget ért, mellyre nem másoknak kedvezése, hanem egyedül tulajdon érdemei nyitottanak nékie útát. — Ezen regementnél öszve háborodván, és egy szál kardra menvén ki Obesterével, helyét meg változtatta, és hasonló rangal a' Hannóviai regementéhez tétetett által. Azután evvel egygyütt *Betfortba* ment, holott tanúlatlan és zabolátlan katonáit annyira vitte a' jó fenyíték, és fegyverben való gyakorlás által, hogy annak a' leg régiebb 's leg jobb regement sem hágott eleibe. — Még azon esztendőben Obesterséget ért a' *Rouissilon* regementben, még pedig a' Jacobinusoknak segítsége és ajánlása által, kik között nem utolsó helye vólt elejentén. *La Fayette* barátinak tzimborás társa vólt. Mindenkör bátor, és fel tételeiben álhatatos vitéznek tartatott tiszt társai által.

Egynéhány közönséges levelekből azt olvasuk, hogy *Lyonban* néhány déli osztályoknak biztosai gyüllöttek vólna öszve, a' kik *Marsiliának* nyomdokait követvén, le hányták a' Párisi N. Gyűlésnek jármát nyakaikról, és különös republicát akarnak magok között formálni, az északi Ámerikai 13 szabad tartományoknak példájok szerént. Frantzia Országnak északi részében kis Britanniának anya városa *Rennes*, alsó Normandiában pedig *Caen*, a' Párisi N. Gyűléssel meg nem elégedőknek közép pontya. — Az elsőbben vagynak az északi osztályoknak küldöttjei, ott tartanak gyűléseket, onnan kórmányozzák a' közönséges dolgokat. Az utólsóbban gyülekeznek öszve a' fegyvert fogó lakosok *Wimpfen* Generál igazgatása alatt, olly véggel, hogy amazoknak végzéseiket tökéletességre vigyék. Ebben a' szövetségben leg első helyet foglalt el magának *Burdegalia*. Leg elsőben is itten ütötték ki magokat a' N. Gyűlésnek Május 31-ik napján tett végzése ellen zúgolódó lakosok. Innen küldettek ki titkos emberek Frantzia Országnak osztályaiba, hogy azokat szövetségekre vonhassák. És így

magában az Ország kebelében is kétféle ellensége
 vagon a' N. Gyűlésnek. *Első* és veszedelmesebb
 a' Rojalistáknak serege *Gaston* vezérlése alatt,
 melly a' régi igazgatásnak formáját akarja vissz-
 sza állítani. — *Másik* a' N. Gyűlés ellen öszve
 szövetkezett osztályoknak gyűlekezete, *Wimpfen*
 Generál kormányozása mellett, mellyeknek az
 a' fel tételek vagon, hogy különös, de egygy
 szövetségben lévő respublikákat formállyanak
 magok között. Találtatnak mindazonáltal ollya-
 tén osztályok is, a' mellyek előre szemlélvén,
 az illetén égyenetlenségéből származni szokott ve-
 szedelmet, tett lépéseiket vissza húzzák, és ismét
 békefélségre lépnek a' Párisi N. Gyűlésnek tag-
 jaival.

Noha arra határozták meg magokat az ész-
 ki Amériikai égyyesült 13 tartományok, hogy a'
 jelenvaló környül állások között tökéletes neu-
 tralitást, avagy részre való nem hajlást fognának
 tartani. Még is mindazonáltal az a' hir szár-
 nyal, hogy a' Fr. rabló hajóknak szabadságok
 vagon az Amériikai Statusnak ki kötő helyeiben
 ki készülni

Múlt hólnapnak 28 napján, egygy Cs. K. fő
 Strázsa mester ment *Coblentzbe* egygy tsuport lo-
 vas és gyalog katonasággal, a' kik *Bournonville*
 vólt Fr. hadi ministert és fog társait, *Ehrenbreit-*
steini fog házokból ki vivén, szekerekre rakták,
 és Cseh Országának kúltsos városába, *Égerbe* fog-
 ják kisírteni. Ezeknek a' Frantzia foglyoknak,
 égygynek égygynek naponként 5 forintok jár; ha-
 nem *Bournonville* tulajdon pénzén szeret élni.

Költeménynek lenni láttatik, hogy *Nantes*
 városának lakosai *Gaston* Generál fel kérésére
 lobogos bútsú járással mentenek vólna eleibe, 's
 úgy vezérlették vólna ötet bé magok közzé. Ily-
 lyetén környül állások között annyi égygy mással
 ellenkező hirek szoktak az emberek közt támad-
 ni, hogy allig lehet az igazságot a' költött hirtől
 meg különböztetni. Már illyenkor leg jobb az
 újság írónak maga értelmét fel függeszteni, és az

azt mondják palástolni a' történeteknek bizonytalanságát.

Basiliában Juliusnak 1-ső napján költ magános levél hirleli, hogy *Kellermann* Fr. Generál, múlt hólnapnak 24 és 26 napjai között keményen meg verettetett a' Cs. K. és *Pedemontziumi* egygyesült seregek által, sőt hogy *Delfinatusig* üzettedt, és a' meg verettetett *Frantziáknak* hátokon mentenek bé a' győzedelmesek a' nevezett tartományba.

Lengyel Ország.

Múlt *Juniusnak* 17 napján kezdődött a' *Lengyel Orzági* közönséges gyűllés *Grodnóban* *Lithvaniának* nevezetes városában. Az említett napon fel gyülekezvén a' királyi várba a' *Lengyel Orzági Senátorok* (e), és a' két Orzágnak deputatusai, a' királlyal egygyütt a' kápolnába mentenek, holott a' *Sz. Misének* el mondatása után a' *Wilnai* püspök egy igen szép és épületes prédikátziót mondott, mellynek két részei valának. Az elsőben azt mutatta meg, hogy mind a' magános embernek, mind közönségesen az egész nemzetnek boldogsága egyedül a' virtuson fundáltatik, és hogy a' nélkül sem a' magános ember, sem a' nemzet boldog és szerentsés nem lehet. — A' második részben azt adta elő, és gyökeres okokkal is meg bizonyította, hogy az *Isten* nem más végre teremtette az emberi nemzetet, hanem hogy azt boldoggá tegye. És így akár magános ember, akár egész nemzet legyen szerentsétlenné, annak

---

(e.) *Senatoroknak* neveztetnek *Lengyel Országban* azok a' 128 személyekből álló tanátsos férfiak, a' kik a' királyi hatalomnak illendő határ között való meg tartására rendeltetnek. Ezen méltóságos hivatalra, *Érsekek*, *Püspökök*, *Voyvodák*, *Castellanusok*, és az Orzágnak 10 fő tisztviselei szoktak választatni. —

nem az Isten, hanem magok az emberek szerző okai. Az isteni tiszteletnek végbe menetele után, a' király maga belső Cabinetjába, a' deputátusok pedig a' gyűlés házba mentenek bé. — Azután egygy órával maga a' király is meg jelent ottan, és minekutánna a' *Krakóviai* nuncius egygy gyökeres beszédet mondott volna, dietalis marsalt, az az, Előülöt választottanak magoknak, a' melly méltóságos hivatal a' voksoknak többsége szerént *Bielinski* úrra esett. (IX.)

Annakutánna harmad nappal, u. m. Juniusnak 20 napján tartatott ülésnek elein azt kívánta a' Gyűlésnek marsala, hogy mivel ollyatén tárgyakról lenne a' trakta, mellyről közönségesen szóllani nem lehetne, minden idegenek menyenyenek ki az Ország Gyűlés házából. Néhány nuntziusok (igy hivattatnak Lengyel Országban a' deputatusok) azt kívánták, hogy jelentene ki a' Marsal azokat a' tárgyakat. A' Lythvániai nagy marsal *Tiszkievitz* úr is azt sürgette, egygy olly törvényes tikkelyt hozván elő, mellynek ereje mellett minden tárgyakról közönségesen kellene szóllani, hanemha titok volna az. Többen is vóltanak illyetén értelemben. — Végtére tsak ugyan ki kellett az idegeneknek menni, és bé tsúkkattatván az ajtók, az Orzágnak rendeinek eleikbe terjesztette az Orosz és Prusszus követek által nékie által adattatott nótákat, mellyeknek

---

Két rendre vagynak ezek a' Senatorok fel osztattatva, az elsőbb rendbeliek nagy, a' másod rendbeliek kis Senatoroknak neveztetnek. Az elsőbb rendbeliekhez tartoznak 23 Voyvodák, és a' Wilnai, Krakóviai, és Troki Castellanusok, ezeken kívül a' Samogitziai Starosta. — A' több 92 Senatorok az utólsóbb rendből valók. Mind ezekről, mind a' Lengyel Orzági közönséges Gyűllésnek több tagjáról bővebben fogok tóldalék újság levelemben beszélleni.

veleje a' vala, hogy a' Lengyel Gyűlés hagyná helybe, és keze alá-írással is erősíténé meg az Orosz és Prusszus fejedelmek által elfoglaltatott Lengyel Országi tartományokat. Következett napon felolvasztatott az ezen nótákra adatott felelet, és kéz írással meg is erősítetett. Miben állott legyen ez a' felelet, még most nem tudjuk.

Olasz Ország.

Múlt hólnapnak 15 napján tartott a' Sz. Római Pápa a' Kardinálisokkal egygyűt Consistoriumot, mellyben elsőben is a' Szerentsétien XVI *Lajos* Fr. királynak halálát hirdette ki, még pedig egygy igen érzékeny szókkal készült órátióban. Annakutánna eggynéhány püspököt nevezett ki ö Szentsége (X).

Spanyól Ország.

Juniusnak 10 napján költ levélből azt olvasuk, hogy *Alcádia* hertzegnek testvér öttse, az előtt néhány napokkal érkezett volna oda, és hogy 4 Frantzia zászlót 's néhány győzedelemnek jelentő tzimereit mutatott volna bé a' királynak. — *Roussilonból* oda érkezett hírek szerént nagy előmenetelt tesznek a' Spanyolok a' Frantziák ellen, *Bellegárdot* még is keményen ostromolják, és hogy *Perpignán* mellett diadalmat vévén ellenségeiken, sok eszközüket nyertenek.

B é t s.

A' Cs. K. puskaaporos tárból nem régiben három ezer mázsa puskaapor, és sok mozsár ágyú küldetett Moguntziának ostromlására.

Most érkezett egygy kurir azon örvendetes hirrel, hogy *Condé* várát bé vette *Printz Koburg* 100 ágyúkkal és négy ezer Frantzia foglyokkal.